

norden

Ziemeļu Ministru padomes
birojs Latvijā

Vides pieejamības kritēriju modelis viesnīcām, restorāniem un konferenču telpām

Universālā dizaina koncepcija paredz, ka produkti un pakalpojumi ir izstrādāti tā, lai būtu lietojami ikvienam, bez nepieciešamības veikt adaptāciju vai radīt speciālu dizainu. Vides pieejamība ir iespēja cilvēkiem ar kustību, redzes vai dzirdes traucējumiem pārvietoties vidē atbilstoši plānotajai būves funkcijai.¹

Vides pieejamības kontekstā pieejamība tiek nodrošināta ar speciāli veidotām uzbrauktuvēm, rampām, pacelājiem cilvēkiem ar invaliditāti, universālais dizains paredz to, ka vide ir pieejama ikvienam bez īpašas adaptācijas. Piemēram, viesnīcā var būt atsevišķa ieeja cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām (ir nodrošināta pieejama vide), bet galvenā ieeja var tikt projektēta arī tā, lai to varētu izmantot ikviens, arī cilvēki ar pārvietošanās grūtībām.

Nodrošinot vides pieejamību, cilvēks var izmantot piedāvātos produktus vai pakalpojumus, savukārt universālā dizaina koncepcijas īstenošana nodrošina vienlīdzību. Ir nepieciešami konkrēti kritēriji, kas kalpotu kā vadlīnijas abu iepriekšminēto koncepciju realizēšanai praksē. Kritēriju modelis viesnīcām, restorāniem un konferenču telpām ir izstrādāts gan ņemot vērā vides pieejamības aspektus, gan arī universālā dizaina principus.

Izstrādātais kritēriju modelis var tikt izmantots kā pamats turpmākai tūrisma objektu sertificēšanas ieviešanai, kā arī sabiedrisko ēku renovācijas, pārbūves u.c. būvnoteikumu papildināšanai. Piedāvātais kritēriju modelis ir izveidots, ņemot vērā universālā dizaina koncepciju, LR likumdošanas prasības, vairāku darba grupu rezultātus, kā arī labās prakses piemērus Skandināvijas un citās ES valstīs.

Vides pieejamības kritēriju tūrisma sektorā ieviešanas mērķi:

- nodrošināt cilvēkiem, kuriem ir pārvietošanās grūtības, vienlīdzīgas tiesības ceļot un atpūsties;
- radīt izpratni par nepieciešamajām prasībām uzņemot tūristus ar pārvietošanās grūtībām;

Lai nodrošinātu pieejamu tūrismu, nozīmīgi ir arī tādi sektori kā transports, ēdināšana, apskates vietas un naktsmītnes. Vides pieejamības kritēriju modelis ir izstrādāts viesnīcām, restorāniem un konferenču telpām, tomēr atsevišķus principus var izmantot veidojot pieejamus arī citus tūrisma objektus - muzejus, dabas un kultūrvēstures pieminekļus, dabas takas.

¹ Būvniecības likums, redakcija uz 01.01.2011.

Vides pieejamības kritēriju modelis ir izstrādāts šādos sektoros:

1. uzņēmuma mājaslapa;
2. autostāvvietas cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām;
3. piekļuve un ieeja ēkā;
4. uzbrauktuves;
5. informācija ēkas ārpusē un ēkā, informācijas pieejamība;
6. personāla informētība;
7. kāpnes;
8. vestibils, restorāns, konferenču telpa;
9. apgaismojums;
10. drošība;
11. lifts;
12. pacelājs;
13. pieejami numuriņi, duša;
14. publiskā tualete, izlietne.

Vides pieejamības kritēriju modelis ir izstrādāts, ņemot vērā nepieciešamību vides pieejamībai šādās kategorijās:

- cilvēki ar kustību traucējumiem;
- cilvēki ar dzirdes traucējumiem;
- cilvēki ar redzes traucējumiem;
- cilvēki ar astmu/alerģiju un neredzamo invaliditāti;
- vecāki cilvēki un cilvēki ar bērniem.

Kritēriju iedalījums:

Kritēriji tiek iedalīti divās kategorijās – obligātie (x) un izvēles (i). Obligātajos kritērijos ietilpst prasības, ko nosaka LR likumdošana, kā arī prasības, kas nodrošina cilvēku ar pārvietošanās grūtībām drošību.

Izvēles kritērijos ir iekļautas prasības, kas ir ļoti vēlamas, lai nodrošinātu cilvēku ar invaliditāti neatkarību pārvietoties un justies komfortabli. Tiem ir rekomendējošs raksturs, to mērķis ir informēt par inovatīvajām iespējām vides pieejamībā, kā arī veicināt to, lai tūrisma mītnes būtu veidotas ievērojot universālā dizaina principus.

1. UZŅĒMUMA MĀJASLAPA		
PIEEJAMĀ INFORMĀCIJA		
1.1	Viesnīcas mājaslapā ir informācija par numuriņu skaitu, kuri ir piemēroti cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām	x
1.2	Viesnīcas mājaslapā ir informācija par numuriņu skaitu, kuri ir piemēroti cilvēkiem ar astmu/alergiju	x
1.3	Mājaslapā ir informācija par attālumu no sabiedriskā transporta.	x
1.4	<i>Mājaslapā ir informācija ar pieejamības rādītājiem</i>	<i>i</i>
MĀJASLAPAS UZBŪVE - WCOG 2.0 VADLĪNIJAS		
1.5.	Lapā pieejamai vizuālajai informācijai (bildēm un grafikiem) ir analoga tekstuāla informācija	X
1.6.	Lapā pieejamai audio informācijai ir analoga tekstuāla Informācija	X
1.7.	Ir paredzēta iespēja palielināt teksta izmēru, lapas informācija ir uztverama arī pie palielināta teksta izmēra	X
1.8.	Nav nepieciešama lapas horizontāla pārvietošana izmantojot samazinātu izšķirtspēju	X
1.9.	Izvēlēto krāsu kontrasta starpība ir pietiekama, lai informācija būtu uztverama arī melnbaltā skata režīmā	X
1.10.	Visas saites un objekti ir pieejami arī bez peles lietošanas	X
1.11.	Vizuālā informācija ir pieejama arī alternatīvā veidā Izmantojot teksta pārlūkprogrammu	X
1.12.	Vizuālā informācija ir pieejama arī alternatīva veidā izmantojot balss pārlūkprogrammu	X
1.13.	Grafiskās informācijas pasniegšanas veids neietver mirgojošus elementus kas varētu izraisīt epilepsijas lēkmes	X

2 AUTOSTĀVVIETAS CILVĒKIEM AR PĀRVIETOŠANĀS GRŪTĪBĀM	
2.1. 5% no paredzēto automobiļu stāvvietu skaita ir speciāli iekārtotas cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām transporta līdzekļa novietošanai, bet ne mazāk kā divas	x
2.2. Autostāvvietas ir maksimāli tuvu ieejai ēkā, kuras apmeklētājiem autostāvvietā paredzēta, vēlams ne tālāk, kā 25 m.	x
2.3. Ja attālums no ieejas ēkā ir tālāks par 25 metriem ir vieta atpūtai ar, piemēram, parka soliņu.	x
2.4. Stāvvietas platums ir pietiekams, lai automašīnas durvis būtu iespējams atvērt līdz galam. Autostāvvietas minimālais platums ir 3,60 m, minimālais garums ir 5 m.	x
2.5. Katra autostāvvietā ir ar vertikāli novietotu speciālu autostāvvietas apzīmējumu 1,20 m augstumā un attiecīgu piktogrammu uz stāvvietas seguma.	x
2.6. No autostāvvietas ir pieejama uzbrauktuve uz gājēju ietves, celiņa, trotuāra.	x
2.7. Autostāvvietā ir ar cietu segumu, līdzena un neslīdoša. Autostāvvietas segumam var tikt izmantots bruģakmens, stingrs zāles segums, bet nevar izmantot oļus, sasmalcinātu granītu, šķeldu, šķeldotu mizu, mīkstu zemi, bruģakmeņus un šķeltas akmens plāksnes ar nelīdzenu virsmu.	x
2.8. Diennakts tumšajā laikā autostāvvietā ir izgaismota.	x
2.9. Diennakts tumšajā laikā ceļš no autostāvvietas līdz ieejai ēkā ir izgaismots.	x
2.10. <i>Autostāvvietas ir ēkas ieejas labajā un kreisajā pusē, lai gadījumā, ja stāvvietu izmanto šoferis vai pasažieris ar pārvietošanās grūtībām, nebūtu jāmēro ceļš apkārt auto.</i>	<i>i</i>
2.11. <i>Autostāvvietā visā platumā un garumā ir iezīmēta ar spilgtu krāsu (piemēram, zilu) uz stāvvietas seguma</i>	<i>i</i>
2.12. <i>Autostāvvietas izkāpšanas zona 1,2m platumā ir iezīmēta ar atšķirīgu krāsojumu</i>	<i>i</i>

3 PIEKĻUVE UN IEEJA ĒKĀ		
CELIŅI		
3.1	Ēkas ārējā pieejā ir neslīdoši cietā seguma piebraukšanas celiņi, platumā ne mazāk kā 1,2 m	X
3.2	Celtnei piegulošā zemes gabala un ceļa robeža ir iezīmēta ar skaidru krāsojumu un reljefa virsmu. Atšķirībām jābūt gan vizuālām, gan taktilām (sataustāmām).	X
3.3	Ēkas ārējā pieejā celiņu robežas ir iezīmētas ar taktilu marķējumu vai bortu 2 - 2,5 cm augstumā	I
ĒKAS IEEJA		
3.4	Ēkas ieeja ir ar labi uztveramām (kontrastējošām un izgaismotām) zīmēm un norādēm	X
3.5	Ja ēkā var iekļūt pa vārtiem, tie ir vismaz 0,9 m plati, ar zvana signālpogu ne augstāk kā 0,9 m.	X
3.6	Lai viegli varētu atrast ieeju ēkā no ielas vai auto-stāvvietas, ēkas ārdurvis ir labi pamanāmas.	X
3.7	Lai viegli varētu atrast ieeju ēkā no ielas vai auto-stāvvietas, diennakts tumšajā laikā ēkas ārdurvis ir izgaismotas.	X
3.8	Pie ieejas izvietotās komunikāciju iekārtas, zvana un signāla pogas ir izvietotas 0,9 m augstumā.	X
3.9	Ja pie ēkas galvenās ieejas ir līmeņu atšķirība, piemēram, kāpnes, ir uzbrauktuve. Tikai tad, ja nav iespējams ierīkot uzbrauktuvi, ir paredzēta atsevišķa ieeja.	x
3.10	Ja personām riteņkrēslos ir paredzēta atsevišķa ieeja, ir skaidras ieejas virziena norādes (starptautiski pieņemti apzīmējumi)	x
3.11	Pie ieejas ēkā nav augi/apstādījumi, kuri visbiežāk izraisa alerģiskas reakcijas	x
3.12	Ēkas galvenā ieeja ir vienlīdzīgi pieejama visiem lietotājiem	i
DURVIS		
3.13	Ja ēkas ieeja aprīkota ar virpuļdurvīm, tad pie tām ir speciāli marķēta (ar invalīda zīmes simbolu) poga, kas paredz iespēju samazināt durvju cirkulēšanas ātrumu, lai pa tām varētu iekļūt cilvēks ar pārvietošanās grūtībām. Blakus virpuļdurvīm ir papildus ieeja. Papildus ieeja ir ar viegli atveramām durvīm bez sliekšņa vai arī sliekšnim abās pusēs ir uzbrauktuve.	x
3.14	Ja ēkai ieejas durvis ir no caurspīdīga stikla, tad tās ir marķētas horizontāli 1.25 m-1.6 m augstumā virs grīdas līmeņa.	x

3.15	Abpus ieejas durvīm ir brīvais manevrēšanas laukums 1,5m diametrā.	x
3.16	Durvju vērtnes platums ir vismaz <u>0,9 m</u> , un ir viegli atvērt durvis vismaz 90° leņķī.	x
3.17	Durvju rokturis ir 0,9 m augstumā	x
3.18	Durvīm, kas atveramas mehāniski, rokturis ir ērti satverams un roktura uzspiediena spēks nav lielāks par 1 kg.	x
3.19	Ja durvis ir aizvērējmehānismu, tad atvēršanas slodze nepārsniedz 2kg	x
3.20	Stiklotu durvju vērtnu aizpildījums ir izgatavots no rūdīta vai armēta stikla;	x
3.21	<i>Durvis ir nodrošinātas ar atvēršanas un aizvēršanas mehānismu, kas darbināms ar slēdzi;</i>	<i>i</i>
3.22	<i>Ēkas ārdurvis ir atveramas automātiski</i>	<i>i</i>
VĒJTVERIS		
3.23	Vējtveris ir vismaz 1,5 m garš (dziļš) un 2,2 m plats	x
3.24	Vējtvera izmēri nav samazināti uz durvju vēršanās virziena un amplitūdas rēķina. Šis vējtvera dziļums nodrošina iespēju ar riteņkrēslu tajā iebraukt un atvērt nākamās durvis, lai no tā izklūtu.	X

4. UZBRAUKTUVES	
4.1 Ārējās un iekštelpu uzbrauktuves kāpums nav lielāks kā 1:12 (8 %).	x
4.2 Minimālais uzbrauktuves platums ir <u>1,2 m</u>	x
4.3 Brīvais augstums virs uzbrauktuves ir ne mazāks kā 2,4 m	x
4.4 Divvirzienu kustības uzbrauktuves platums ir vismaz 1,80 m.	x
4.5 Uzbrauktuves platums ir 1,30 – 1,40 m, ja ar riteņkrēsliem izmanto vienu kustības joslu, bet otra josla paredzēta kustībai bez riteņkrēsla.	x
4.6 Uzbrauktuvēm, kuru <u>garums pārsniedz 10m</u> , ir vismaz viens starplaukums, bet ne retāk, kā ik pēc 6 m. Starplaukuma minimālais garums ir 1,2 m, ja šajās vietās uzbrauktuve maina virzienu, starplaukuma garums nav mazāks par 1,5 m.	x
4.7 Ja uzbrauktuve sastāv no dažāda slīpuma posmiem, tad horizontālie starplaukumi ir pēc katra slīpā posma.	x
4.8 Ārējās un iekšējās uzbrauktuves ir aprīkotas ar margām, ja līmeņu starpība ar grīdu ir lielāka par 0,45 m.	x
4.9 Ja grīdas līmeņu starpība ir mazāka kā 0,45 m, tad uzbrauktuves malas tiek norobežotas ar apmalēm vismaz 5 cm augstumā, lai cilvēki, kas pārvietojas riteņkrēslos vai ar spieķi, nenoslīdētu no uzbrauktuves.	x
4.10 Uzbrauktuvju margu rokturi ir izvietoti abās uzbrauktuves pusēs, divos augstumos - 0,7 un 0,9 m, tie ir par 30 cm garāki par pašu uzbrauktuvi abos uzbrauktuves galos un ir savstarpēji savienoti.	x
4.11 Uzbrauktuves sākumā un beigās ir manevrēšanas laukums <u>1,5 m diametrā</u> . Uzbrauktuves galā, cilvēka ratiņkrēslā ieeju ēkā vai telpās neaizšķērso durvis ar vēršanās virzienu uz āru.	x
4.12 Pirms un pēc uzbrauktuvēm, nav līmeņu starpība starp uzbrauktuvi un zemes / grīdas līmeni.	x
4.13 Līmeņu maiņa uzbrauktuves sākumā un beigās ir marķēta ar spilgtu kontrastējošu (dzeltenu vai uz gaiša fona – tumšu) <u>ne mazāk kā 5 cm</u> platu svītru visā uzbrauktuves platumā.	x
4.14 Vietās, kur uzbrauktuves ir pakļautas laika apstākļiem, ir nodrošināta lietus ūdeņu novadīšana un sniega novākšana	x
4.15 Uzbrauktuvju virsmas segums ir no cieta, neslīdoša materiāla.	x
4.16 <i>Iekštelpu uzbrauktuves nav lielākas kā 1:20</i>	i
4.17 <i>Uzbrauktuves ir aprīkotas ar speciālu aprīkojumu, kas nodrošina uzbrauktuves neapledošanu ziemas sezonā.</i>	i

5 Informācija ēkas ārpusē un ēkā, informācijas pieejamība		
5.1	Informatīvās zīmes un norādes ir labi pamanāmas un uztveramas (kontrastējošas un izgaismotas), kā arī secīgas.	x
5.2	Informatīvās zīmes ir novietotas 1,4 – 1,6 m augstumā	x
5.3	Burtu izmērs informācijai, kas atrodas uz durvīm ir vismaz 5 cm.	x
5.4	Avārijas izeja, WC durvis ir ar vizuāliem un taktiliem (sataustāmiem) apzīmējumiem.	x
5.5	Numuriņā pieejamā informācija ir skaidra, viegli izlasāma un saprotama, lai to varētu uztvert personas ar garīga rakstura traucējumiem.	x
5.6	<i>WC, restorānu, konferenču zāles durvīm ir audio signāli.</i>	<i>i</i>
5.7	<i>Zīmes, uzraksti ir nodrošināti arī ar burtiem reljefā un Braila rakstā un izvietoti pieejamā vietā, roku sasniedzamības līmenī. Sataustāmo brīdinājuma zīmju virsmas neizraisa pakļupšanu.</i>	<i>i</i>
5.8	<i>Ir taktilas norādes uz restorānu, konferenču zāli, WC un avārijas izeju.</i>	<i>i</i>
5.9	<i>Numuriņā pieejamā informācija, restorāna ēdienkarte, cita viesiem svarīga informācija ir pieejama Braila rakstā vai digitālā formātā.</i>	<i>i</i>
5.10	<i>Viesiem ar astmu/alergiju ir pieejama informācija par brokastīs un ēdienkartē piedāvāto ēdienu sastāvdaļām.</i>	<i>i</i>

6 Personāla informētība		
6.1	Personāls ir informēts, kur atrodas tuvākā medicīnas iestāde	x
6.2	Personāls ir apmācīts rīcībai trauksmes situācijās ar viesiem, kuriem ir invaliditāte	x
6.3	Personāls ir informēts, ka viesiem ar redzes traucējumiem var būt pavadošie suņi	x
6.4	Personāls ir informēts, ka viesiem var būt nepieciešamība izmantot ledusskapi, piem. medikamentu uzglabāšanai	x
6.5	Personāls ir informēts, kā rīkoties, ja ir izsaukta signālpoga	x

7 KĀPNES	
7.1 Kāpņu pirmais un pēdējais pakāpiens ir marķēts ar spilgtu kontrastējošu (dzeltenu vai uz gaiša fona – tumšu) <u>ne mazāk kā 5 cm</u> platu svītru visā pakāpiena platumā.	x
7.2 Pakāpienu dziļums ir 30 cm, augstums ir 15 cm	x
7.3 Pakāpieni ir slēgta tipa bez priekšējā izvirzījuma (snīpīša)	x
7.4 Ārējās un iekšējās kāpnes ir aprīkotas ar margām vai citām norobežojošām konstrukcijām, kas nav zemākas par 0,9 m, ja tās savieno telpas, kuru grīdas līmeņu starpība ir lielāka par 0,45 m	x
7.5 Margas nepārtraukti seko kāpņu kontūrām, nodrošinot virziena orientāciju un drošību.	x
7.6 Margas sniedzas 30 cm pāri pirmajam un pēdējam pakāpienam	x
7.7 Uz kāpņu margām pie pirmā un pēdējā pakāpiena ir iestrādāts stāva numurs Braila rakstā vai ir taktils (sataustāms) marķējums	x
7.8 <i>Margu rokturi ir divos līmeņos 0,7 un 0,9 m.</i>	<i>i</i>
7.9 <i>Margas vai barjeras ir kontrastējošā krāsā.</i>	<i>i</i>
7.10 <i>Margas ir kāpņu abās pusēs.</i>	<i>i</i>
7.11 <i>Margas abos uzbrauktuvju galos ir <u>savstarpēji savienotas</u></i>	<i>i</i>
7.12 <i>Telpās nav vītņveida kāpnes</i>	<i>i</i>

8 Vestibils, restorāns, konferenču telpas, gaiteni, u.c. telpas		
DURVIS		
8.1	Abpus durvīm ir brīvais manevrēšanas laukums 1,5m diametrā.	x
8.2	Durvju vērtnes platums ir vismaz <u>0,9 m</u> , un ir viegli atvērt durvis vismaz 90° leņķī.	x
8.3	Durvju rokturis ir 0,9 m augstumā	x
8.4	Ja durvis ir ar pusotru durvju vērtni vai ar divām vērtņēm, tad vienas vērtnes minimālais brīvais platums ir 0,9 m, vai arī ir nodrošināta iespēja ērti atvērt otru vērtni.	x
8.5	Durvīm, kas atveramas mehāniski, rokturis ir ērti satverams un roktura uzspiediena spēks nav lielāks par 1 kg.	x
8.6	Ja durvis ir aizvērējmehānismu, tad atvēršanas spēks nepārsniedz 2kg	x
8.7	Stiklotu durvju vērtņu aizpildījums ir izgatavots no rūdīta vai armēta stikla	x
8.8	<i>Durvis ir nodrošinātas ar atvēršanas un aizvēršanas mehānismu, kas darbināms ar slēdzi</i>	<i>i</i>
VISĀS TELPĀS		
8.9	Stiklotās norobežojošās konstrukcijas (piemēram, stikla sienas, durvis) ir marķētas horizontāli 1.25 m-1.6 m augstumā virs grīdas līmeņa, kā arī 0,35m virs grīdas līmeņa.	x
8.10	Iekārtas un telpu aprīkojums ir ārpus galvenajiem pārvietošanās ceļiem. Brīvajam pārvietošanās laukumam jābūt vismaz 1m platum un 2m augstam.	x
8.11	Ir jābūt pietiekamai gaisa apmaiņai telpās ko nodrošina rekuperācijas sistēma.	x
8.12	Telpās ir iespējams regulēt temperatūru. Optimālā temperatūra ir robežās no 18-22°C	
8.13	Telpās nav augi, kas visbiežāk izraisa alerģiskas reakcijas.	
8.14	Viesnīcas telpās galdi ir izmantojami cilvēkiem ratiņkrēslā. Galdu augstums ir 0,75–0,80 m. Zem darba virsmas jābūt brīvai vietai vismaz 0,7 m no grīdas, lai cilvēks riteņkrēslā varētu novietot zem tās kājas (pabraukt apakšā). Galdu attālums netraucē cilvēkam ratiņkrēslā ērti iekļūt un izkļūt no savas vietas.	x
8.15	Telpās ir iespēja novietot bērnu ratiņus.	x

8.16	Telpās nav spoguļsienas, tās var mulsināt cilvēkus ar redzes traucējumiem.	x
8.17	Nav brīvi stāvošas stikla virsmas, stikla konstrukcijas	x
8.18	Telpas ir bez sliekšņiem, vietās, kur tas nav iespējams, tie nav augstāki kā 1,5 cm un to malas ir noapaļotas	x
8.19	Ja starp telpām ir līmeņu starpība, ir uzbrauktuves.	x
8.20	Telpās, kurās ir atļauta smēķēšana ir nodrošināta ventilācija, šīm telpām ir atbilstošas norādes	x
8.21	Koplietošanas telpās nedrīkst smēķēt un uzturēties mājdzīvnieki (izņemot pavadošie suņi)	x
8.22	Orientēšanās starp telpām ir vienkārša	x
8.23	Pie sienām novietotie priekšmeti – piekārtie plaukti, ugunsdzēsamie aparāti, telefoni u.tml. – ir ievietoti padziļinājumos, vai telpu stūros, jo cilvēks ar redzes traucējumiem tos nevar sataustīt ar spieķi un tie apdraud neredzīga cilvēka pārvietošanās drošību.	x
8.24	Nedrīkst būt slidena grīdas virsma vai grīdas segums, kas slīd attiecībā pret grīdu.	x
8.25	Grīdas paklāji ir nostiprināti, lai to malas nerada ieloces un slīdēšanu.	x
8.26	Koridoriem brīvais platums ir vismaz 1,5 m.	x
8.27	Lete viesu uzņemšanai ir divos līmeņos, no kuriem zemākais līmenis ir paredzēts viesu apkalpošanai riteņkrēslā un ir 0,75–0,85 m augstumā.	x
8.28	Lai atvieglotu orientēšanos telpās cilvēkiem ar redzes traucējumiem, telpās ir orientieri – vadargas, vadotnes, u.c.	x
8.29	Telpās ir pieejamas sēdvietas ik pēc 20-30m	x
8.30	Lai pasargātu cilvēkus ar redzes traucējumiem no savainošanās, galdu un sēdvietu malas un stūri ir noapaļoti.	x
8.31	<i>Telpām ir troksni absorbējoša apdare.</i>	<i>i</i>
8.32	<i>Sienu tuvumā, kā arī pirms grīdas līmeņa maiņas vai pārejas citā telpā ir vismaz 60 cm plats atšķirīgs grīdas segums (reljefā) un kontrastējošs krāsojums.</i>	<i>i</i>
8.33	<i>Ir pieejams rotaļu stūrītis bērniem</i>	<i>i</i>
RESTORĀNS, BROKASTU TELPA		
8.34	Restorānā ir pieejams bērnu krēslīņš.	x
8.35	Lete brokastu galdam ir 0,7–0,8 m augsta, gar leti ir vismaz 0,9 cm plata eja.	x
8.36	Visus produktus un dzērienus var aizsniegt cilvēks	x

riteņkrēslā vai tiek piedāvātas alternatīvas.	
8.37 <i>Viesiem brokastīs ir pieejams piens bez laktozes, maize bez laktozes, glutēna, pie šiem produktiem ir norādes</i>	<i>i</i>
KONFERENČU ZĀLE	
8.38 Konferenču zāles sēdvietas ir transformējamas, nodrošinot iespēju tās izmantot cilvēkiem arī ratiņkrēslā, nodrošinot vismaz 1,2 m garu un 0,9 m platu brīvu laukumu ar horizontālu grīdu.	x
8.39 Ja konferenču krēsli ir ar ritentiņiem, tiem ir mehāniska bremze - pieceļoties krēsla ritentiņi automātiski tiek nobloķēti.	x
8.40 Konferenču un semināru telpās ir akustiskās cilpas, kas novērš blakustrokšņu iedarbību uz cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem	x
8.41 Konferenču telpā ir rozetes portatīvajiem datoriem	x
8.42 Konferenču telpās neveidojas atbalss	x
8.43 <i>Konferenču telpās vide ir iekārtota tā, lai samazinātu blakus trokšņus (piemēram, krēslu kājas aprīko ar paliktņiem, kas novērš papildus troksni)</i>	<i>i</i>
BASEINS/SAUNA	
8.44 Piekļuve baseina telpām ir nodrošināta cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. Peldbaseini ir aprīkoti ar speciāliem pacēlājiem, kas nodrošina iekļūšanu baseinā un izklūšanu no tā.	x
8.45 Tualetēs, vannas istabās un citās telpās, kas ir saistītas ar baseiniem un pirtīm, ir jānodrošina ventilācijas vai gaisa kondicionēšanas sistēma.	x
8.46 Ap saunas krāsni ir drošības marga	x
8.47 Saunā ir drošības zvana poga vai alternatīva iekārta	x
8.48 Ir norāde par temperatūras līmeni saunā	x
8.49 <i>Ir pieejams riteņkrēsls, kas paredzēts saunas apmeklējumam (dušas riteņkrēsls)</i>	<i>i</i>
8.50 <i>Saunā brīvais manevrēšanas laukums ir vismaz 1,5m</i>	<i>i</i>
8.51 <i>Ir baseins, kas paredzēts bērniem</i>	<i>i</i>

9 APGAISMOJUMS		
9.1	Nav tiešu, apžilbinošu gaismas avotu.	x
9.2	Logi ir aprīkoti ar aizkariem, žalūzijām vai slēģiem, lai novērstu pārāk spilgtas gaismas ieplūšanu telpā.	x
9.3	Telpas ir vienmērīgi apgaismotas	x
9.4	Apgaismojuma līmenis viesu uzņemšanai 300 lx-luksi ²	x
9.5	Apgaismojuma līmenis konferenču telpām ir 500 lx	x
9.6	Apgaismojuma līmenis ieejas hallē 100 lx	x
9.7	Apgaismojuma līmenis koridoros un gaitenīs 100 lx	x
9.8	Apgaismojuma līmenis restorānā 300 lx	x
9.9	Norāžu, telefona aparātu, kāpņu un ieeju atrašanās vieta ir papildus izgaismota.	x
9.10	Jāizvairās no ēnu un siluetu veidošanās, ierīkojot mākslīgo apgaismojumu	x
9.11	Konferenču telpā ir papildus individuālais apgaismojums runātājam un ja nepieciešams tulkam, ja pārējā telpā apgaismojums ir samazināts	x
9.12	Konferenču telpā apgaismojums ir regulējams	x

10. DROŠĪBA		
10.1	Automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma ir no dažādiem komponentiem veidota sistēma, kas automātiski paziņo (vizuāli un akustiski) par ugunsgrēka izcelšanos, kā arī par bojājumiem, kas apdraud tās darbību.	x
10.2	Evakuācijas ceļus ir iespējams atrast un izmantot cilvēkiem ar redzes, dzirdes, kustību traucējumiem, uztveres grūtībām - avārijas izejas ir skaidri marķētas, ir audio, vizuāli un vibrējoši signāli un taktīlais marķējums.	x
10.3	Evakuācijas ceļš un izejas durvis ir pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem (iespējams izmantot nepieciešamos pārvietošanās palīgīdzekļus).	x
10.4	Evakuācijas ceļi ir aprīkoti ar grīdas gaismas vadlīnijām.	x

² Apgaismojuma līmeņi noteikti 28.04.2009. MK noteikumi Nr.359 "Darba aizsardzības prasības darba vietās"

11 LIFTS	
11.1 Ēkās, kas ir augstākas par vienu stāvu ir vismaz viens pasažieru lifts vai slīdošās slīpnes vai cits risinājums, kas būtu piemērots personām ar pārvietošanās grūtībām.	x
11.2 Atvērta lifta durvju platums nav mazāks par 0,9m.	x
11.3 Lifta izsaukšanas poga ir ne augstāka kā 1,20 m no grīdas līmeņa.	x
11.4 Lifta izsaukšanas poga ir spilgti apzīmēta.	x
11.5 Lifta durvīm atveroties un aizveroties, ir skaņas un gaismas signāls.	x
11.6 Lifta durvīm atveroties, tām jānofiksējas vismaz uz 15 sekundēm.	x
11.7 Minimālie lifta kabīnes izmēri neatkarīgi no stāvu skaita ēkā ir 1100 mm x 1400 mm.	x
11.8 Liftam jāstāp un jābeidz sava kustība lēni.	x
11.9 Lifta kontrolpanelis ir 0,90 m augstumā no grīdas līmeņa. Lifta kontrolpaneļa augstākās pogas nav augstākas par 1,20 m no grīdas līmeņa.	x
11.10 Lifta kontrolpanelis ir viegli saprotams un katra kontrolpoga – izgaismota un izcelta reljefā.	x
11.11 <i>Blakus kontrolpogām ir norāde Braila rakstā.</i>	i
11.12 Lifta kontrolpanelis nav skārienjūtīgs, jo to nevar izmantot cilvēki ar redzes traucējumiem.	x
11.13 Ir vizuāla norāde par esošo stāvu.	x
11.14 <i>Ir audio norāde par esošo stāvu.</i>	i
11.15 Liftā ir vadošā marga 0,90 m augstumā no grīdas līmeņa, pret kuru var atbalstīties vai uz kura var apsēsties vecāka gadagājuma cilvēki vai cilvēki ar kustību traucējumiem.	x
11.16 Liftam apstājoties, lifta grīda un citu telpu grīdas līmenis ir vienāds.	x
11.17 <i>Liftā ir saliekamais krēsls</i>	i
11.18 <i>Lifta ieejai pie pretējās sienas ir spogulis</i>	i

12 PACĒLĀJS	
12.1 Pacēlāja platforma nav šaurāka par 0,90 m un īsāka par 1 m.	x
12.2 Pacēlājam ir neliela maliņa (uzbrauktuvīte), lai uz tā varētu uzbraukt ar riteņkrēslu.	x
12.3 Pacēlājam ir margas, lai tā kustības laikā būtu kur pieturēties.	x
12.4 Pirms uzbraukšanas un pēc nobraukšanas no pacēlāja, manevrēšanas vieta ir 1,50 m diametrā, lai ratiņkrēslā sēdošais cilvēks nepieciešamības gadījumā varētu apgriezties pa 180 grādiem.	x
12.5 Pacēlāja, arī eskalatora, augšpusē un apakšpusē grīdā ir reljefa josla	x

13 PIEEJAMI NUMURIŅI UN DUŠA	
DURVIS	
13.1 Numuriņš ir viegli atslēdzams/aizslēdzams	x
13.2 Abpus durvīm ir brīvais manevrēšanas laukums 1,5m diametrā.	x
13.3 Durvju vērtnes platums ir vismaz 0,9 m, un ir viegli atvērt durvis vismaz 90° leņķī.	x
13.4 Durvju rokturis ir 0,9 m augstumā	x
13.5 Durvīm, kas atveramas mehāniski, rokturis ir ērti satverams un roktura uzspiediena spēks nav lielāks par 1 kg.	x
13.6 Ja durvis ir aizvērējmehānismu, tad atvēršanas spēks nepārsniedz 2kg	x
13.7 Stiklotu durvju vērtņu aizpildījums ir izgatavots no rūdīta vai armēta stikla;	x
13.8 Durvju slēdzenes rokturis ir viegli satverams	x
13.9 <i>Durvis ir nodrošinātas ar atvēršanas un aizvēršanas mehānismu, kas darbināms ar slēdzi;</i>	<i>i</i>
ISTABA	
13.10 Istaba ir bez sliekšņiem, vietās, kur tas nav iespējams, tie nav augstāki kā 1,5 cm un to malas ir noapaļotas	x
13.11 Gaismas slēdzis ir sasniedzams cilvēkam ratiņkrēslā, tā augstums ir 0,9 m	x
13.12 Gaismas slēdži kontrastē ar sienu	x
13.13 Elektrības rozete atrodas 0,9 m augstumā	x
13.14 Istabā ir brīvs manevrēšanas laukums vismaz 1,5m x 1,5m, kurā neatrodas mēbeles, instalācijas, vai citi šķēršļi.	x
13.15 Numuriņos ir iespēja atvērt logu cilvēkam ratiņkrēslā. Loga roktura augstums ne augstāk kā 1,2m.	x
13.16 Gultu augstums, ja nav iespējas to regulēt, ir ne mazāks kā 0,45m, ne augstāks kā 0,47m.	x
13.17 Divvietīgā numuriņā attālums starp gultām ir vismaz 0,9 m	x
13.18 Drēbju pakaramie ir divos augstumos, viens no tiem ir sasniedzams cilvēkam ratiņkrēslā – tā augstums ir maksimāli 1,2m	x
13.19 <i>Gultu augstums ir regulējams</i>	<i>i</i>
13.20 <i>Ir pieejams savstarpēji savienojams numurs</i>	<i>i</i>
13.21 <i>Numuriņā ir iespēja novietot papildgultu</i>	<i>i</i>
13.22 <i>Ir iespēja uzlikt otru matraci</i>	<i>i</i>
VIESIEM AR ASTMU/ALERĢIJU	
13.23 Grīdas segums nav paklājs	x

13.24 Numuriņā nav biezi aizkari	x
13.25 Virsmas ir piemērotas mitrajai uzkopšanai	x
13.26 Nav izmantotas auduma virsmas (piem. polsterētas mēbeles, sienas), silikāta krāsas un krāsas, kuras nevar tīrīt	x
13.27 Sienas nav apmestas, balsinātas un ar rupju struktūru	x
13.28 Numuriņā nav istabas augi	x
13.29 Numuriņos nedrīkst smēķēt un turēt mājdzīvniekus	x
13.30 Numuriņu tīrīšanā nav izmantoti līdzekļi, kuru sastāvā ir hlors un smaržvielas	x
13.31 Gultasveļa tiek mazgāta temperatūrā, kas ir vismaz 60°C, izmantojot pulveri, kuru sastāvā nav smaržvielas un optiskie balinātāji.	x
13.32 Segas un spilveni ir no sintētiska materiāla	x
13.33 <i>Materiālu izvēle numuriņā ir saskaņota ar Latvijas astmas un alerģijas biedrību</i>	<i>i</i>
CITI KRITĒRIJI	
13.34 Mēbeles nav ar asiem stūriem	x
13.35 Nav stikla mēbeles un durvis	x
13.36 Elektroniskās iekārtas nav skārienjūtīgas	x
13.37 Numuriņā ir pieejams telefons ar CCITT klaviatūru	x
13.38 Ja numuriņā atrodas minibārs, tas ir aizslēdzams	x
13.39 Ir pieejama gulta bērniem	x
13.40 Ir pieejama elektriskā tējkanna	x
DUŠA	
13.41 Pieejami numuriņi ir aprīkoti ar dušas grīdu, bez līmeņa atšķirībām	x
13.42 Ja duša ir aprīkota ar norobežojošajām konstrukcijām, tās neierobežo ratiņkrēslu manevrēšanu	x
13.43 Dušas telpā ir brīvais manevrēšanas laukums 1,5m diametrā	x
13.44 Dušā santehnika ir vienkārši un viegli lietojama	x
13.45 Dušas telpā un kabīnē ir neslidoša grīda, vai pretslīdes paklāji	x
13.46 Viesnīca piedāvā iespēju izmantot dušas krēslu	x
13.47 Dušas kabīne ir aprīkota ar horizontāliem rokturiem 0,9 m augstumā un vertikālu rokturi 0,9 līdz 1,6m augstumā	x
13.48 Dušas uzgaļa augstums ir regulējams no 0,9m līdz 2,0 m	x
13.49 Dušas krāns ir 0,9m augstumā	x
13.50 Cilvēks riteņkrēslā var aizsniegt dvieļus un ziepes – dvieļu turētājs ir 1,1 – 1,4 m augstumā	x
13.51 <i>Dušas kabīnes ūdens krānam ir termostata uzgalis</i>	<i>i</i>

14 PUBLISKĀ TUALETE, IZLIETNE	
14.1 Publiskās tualetes ir pieejamas cilvēkiem ratiņkrēslos.	x
14.2 Publiskajās tualetēs ir bērnu pārtinamais galdiņš	x
14.3 Riteņkrēslu lietotājiem paredzētās tualetes kabīnes brīvais manevrēšanas laukums ir 1,5 m diametrā.	x
14.4 Tualetes griestu augstums līdz apdares plaknei ir vismaz 2,3m.	x
14.5 Riteņkrēslu lietotājiem paredzētās tualetes durvis ir marķētas ar specialu marķējumu 1,60 m augstumā. Marķējuma minimālais izmērs 150 x 150 mm.	x
14.6 Pirms riteņkrēslu lietotājiem paredzētās tualetes ieejas ir brīvais manevrēšanas laukums 1,5 m diametrā.	x
14.7 Durvju vērtnes platums ir vismaz 0,9 m.	x
14.8 Ir viegla durvju atvēršana vismaz 90° leņķī.	x
14.9 Tualetes iekšpusē rokturis ir visā durvju platumā	x
14.10 Telpas ir bez sliekšņiem, vietās, kur tas nav iespējams, tie nav augstāki kā 1,5 cm un to malas ir noapaļotas	x
14.11 Grīdas segumam ir jābūt gludam un neslīdošam.	x
14.12 Tualetes podam ir jābūt brīvi pieejamam no priekšpusē 1,4 m diametrā un vismaz no vienas malas 0,75 – 0,90 m platumā līdz atbalsta margām.	x
14.13 Ja tualetes pods pieejams no vienas puses, tad poda attālums no sienas ir 0,2m	x
14.14 Tualetes poda augšējās malas augstums (bez vāka) ir 0,45-0,47 m.	x
14.15 Tualetes papīra turētājs ir aizsniedzams no klozetpoda	x
14.16 Tualetes poda vāka krāsa kontrastē ar apkārtējo telpu	x
14.17 <i>Tualetes pods ir brīvi pieejams no abām pusēm 0,75 – 0,90 m platumā līdz atbalsta margām.</i>	i
14.18 Ja tualetes pods pieejams no vienas puses, tad sienas malā ir stacionāra atbalsta marga, otrā pusē ir paceļama marga. Margas ir 0,75 – 0,85 m augstumā.	x
14.19 Ja tualetes pods ir pieejams no abām pusēm, tam jābūt aprīkotam ar paceļamām atbalsta margām 0,75-0,85 m	x

augstumā abās pusēs podam.	
14.20 Elektrības slēdži ir kontrastējošā krāsā, viegli saskatāmi un izmantojami, 0,9m augstumā no grīdas līmeņa	x
14.21 Izlietnes augšmalas augstums ir 0,80-0,85 m.	x
14.22 Zem izlietnes nav skapīši un citi šķēršļi. Zem izlietnes ir brīva vieta vismaz 0,7 m no grīdas	x
14.23 Izlietne ir aprīkota ar atbalsta margām izlietnes malas augstumā abos sānos, vai ap izlietnes perimetru ja tā neatrodas uz virsmas.	x
14.24 Izlietnēm, kuras ir iebūvētas galda virsmā, ir atbalsta rokturis izlietnes priekšpusē.	x
14.25 Izlietne ir aprīkota ar vienas sviras jaucējkrānu, kura rokturi var aizsniegt cilvēks riteņkrēslā.	x
14.26 Tualetes galdiņa un izlietnes malas ir noapaļotas	x
14.27 Ziepju turētāji un citi vannas istabas piederumi atrodas augstumā no 0,90m – 1,1m.	x
14.28 Spoguļa apakšējā mala atrodas ne augstāk kā 1 m vai ir vertikāli regulējams dažādos leņķos	x
14.29 Roku žāvētāja, dvieļu turētāja apakšējā mala atrodas 1,1m augstumā	x
14.30 Tvaletes piederumi kontrastē ar pārējo telpas krāsu	x
14.31 Riteņkrēslu lietotājiem paredzētās tualetes kabīne ir aprīkota ar drošības pogām, kuru augstumi ir 0,15 m un 0,9 m vai ir poga ar aukliņu.	x

Izmantotā informācija

1. Latvijas būvnormatīvs LBN 208-08 “Publiskas ēkas un būves”
2. Vides pieejamība – jaunas iespējas cilvēkiem ar invaliditāti
3. www.videspieejamiba.lv
4. www.godadgang.dk
5. Accessible meetings, courses and conferences – a tool for all inclusive organizer
6. www.w3.org